

## PRATARMĖ

Plunksna skrebena puslapį: *maištininkės kuprelė maištininkės kuprelė maištininkės kuprelė*. Ką šie žodžiai reiškia, klausia rašiklis. Nežinau, atsako riešas. Tokie žodžiai formuojasi, o autorė, apsistojusi viešbutyje „Dolina Charlotty“, šiaurinės Lenkijos slėnyje, apsispręs vėliau. Šarlotė, vardas, primenantis porcelianinio veido lėlę, numestą žolėje, kol vaikas nubėgs pasiskinti laukinių uogų. Tik trumpam, bet pakankamai ilgai, kad būtų pamiršta, ir bėgant laikui paliktoji lėlė tampa Šarlote lie-tuje, Šarlote sniege, žaidžiančio šuns suplėšyta Šarlote. Jos porceliani-nę galvą suvysto bukų šešėliai, besistiebiančys vis aukšty, vienas kitą keičiant sniego, raudonų, o paskui krintančių lapų mėnesiams. Saulė-tieji mėnesiai išblukina jos skruostų rausvumą, bet nepajėgia prigesinti abejingo stiklinių akių įkyrumo.

Kodėl veidas porcelianinis? Kodėl lėlė ne skudurinė, kaip mano pačios, su sagučių akutėmis medžiaginiame veide? Šis polinkis minėti dalykus, kurių niekad neturėjau, iš kur jis kyla? Ši nesuvokiama trau-ka prie neva gražesnių knygose aprašomų daiktų: lininės liemenės, ož-kenos pirštinaičių, minkštos odos batų. Naršau puslapius tarsi įsivaiz-duojamoje kelioninėje skrynioje, ieškodama to aksominio apsiausto, suknelės paslėpti miniatiūriniam Kvazimodui, įstrigusiam keistame vaiko kūne. Mano maištininkės kuprelė, mano nedaili, tačiau absoliu-čiai būtina maištininkės kuprelė.

Padėjusi ant stalo rašiklį, pastebiu niūniuojanti praeities me-lodiją, dainą apie pelkėtą girią, kurioje kadaise apžavėta stovinia-vau po plaukiančiais debesimis. Maištininkės kuprelė maištininkės

kuprelė klampoja per nendrynus, per atkakliausius papartynus, apeidama smardžiasias čiuzutes, mašalus ir uodus. Tenai žengiau prie diržo prisirišusi nedidelį plaktuką ir mažulytį žibintuvėlį. Aš skaldžiau akmenis, ieškodama užslėptų jų širdžių, siunčiau signalus ateivių erdvėlaviams, kad pasiimtų į tolius, ir kantriai laukiau, pasiruošusi įlaipinimui. Nusiavusi batus ėjau palei upelių srovę, siuvinėjamą dumblių ir skubančių buožgalvių, dairydamosi, ar neblykstelės ta moneta, kuri leidžia įeiti į požemio pasaulį. Arba šukė dantyta briauna, kuri, padėjus tam tikrame taške, susijungtų su kitais fragmentais suformuodama save patį atspindintį veidrodėlį, gal net iš dramblio kaulo.

Atidedu darbus ir žengiu į „Charlotty“ viešbutį supantį mišką, nagrinėdama vidinius seniausių medžių mechanizmus. Koncentriuose augimo apskritimuose įsiauđę keturių baltų suknelių siūlai, gyvosios vaikystės ląstelės. Iškrakmolytos Komunijos suknelės klostės. Trapūs bohemiškos praėjusio amžiaus suknelės likučiai. Brolio dovana gležna it nosinė vakarėlių suknelė, kupina to nuoširdaus rokenrolo naivumo. Galiausiai dailutėlė Viktorijos laikų arbatėlės pobūvių suknelė, mano vestuvinė, įkūnijanti įžadus ir ašaras, išlietas dėl vyro, kurį kadaise mylėjau labiau nei save.

Pro raukšlę tapete šnabžda Dievas, vandens lašas pratrūksta kaip lygtis. Tarp medžių krinta šviesa. Ant statinės sėdi senis ir dainuoja: *Pievoje radau auksinę monetą, kas man ją iškeis? Vaikas jam šūkteli: Galbūt mano lėlė, kai ją surasiu. Ji turi sidabro pilną piniginę.* Vien tik valios jėga lėlė įgauna pavidalą. Šarlotė. Pirma ranka, paskui torsas, tada maža išdidi galvutė, kurioje sustingęs mėlynų akių žvilgsnis yra liudijęs serafimo išvayrmą ir virpančių žvaigždžių gaisrą.

Visi mirė, viskas pamiršta, ataidi žodžiai. Inventorizuoju tuos, kurie vis dar su manimi. Visai šalia mano sesers veidas, tyras, bet vi-sažinis. Kol ji čia, mūsų prisiminimai saugūs. Bet kas liks, kai nebebus mūsų abiejų? Rašyk tai ateičiai, sako plunksnakotis, tai atstumtai avelei, pustomai lyg pelenai iš liepsnojančios palėpės. Smėlio laikrodis

apsiverčia. Kiekvienos smiltelės žodis sprogsa į tūkstantį kitų, į pirmą ir paskutinę kiekvienos gyvos būtybės akimirką.

Matau save tipenančią prie vyšninės knygos, kurstančios nepasotinamą vaiko smalsumą. Norėjau sužinoti, kas jos viduje, o su laiku užsigeidžiau ir pati tokią parašyti. Buvau įsitikinusi, kad galėčiau parašyti ilgiausią knygą pasaulyje, užfiksuoti visut visutėlius visų dienų įvykius. Surašyčiau taip, kad kiekvienas knygoje rastų ką nors sau. Vieni galbūt liktų su manim, kiti keltų sparnus. O aš srūčiau nuo spindinčio pylimo šlaitų, nutviekstų negailestingos saulės spindulių, vieniša keliautoja, ieškanti vaikystės valandėlės sodo.